

DANICA.

CERKVEN ČASOPIS ZA SLOVENSKE POKRAJINE.

Koncem Leonovega slavnostnega meseca.

Za 25letnico Leona XIII.

Papeža Leona XIII. je dne 31. grudna 1837 v mašnika posvetil kardinal Odescalchi. Novo mašo je imel dne 1. januarija 1838. Potem je zaupljivo rekel svojemu zaščitniku kardinalu Salla: „Trdno sem sklenil, vse svoja dela, kakor tudi vse svoje vradno delovanje v diplomaciji izvrševati kot prav duhovnik; Sv. Frančišek Salezijski naj mi bode vzor kakor prelat, tako tudi kakor duhovnik“. Zlate besede, premisleka so vredne.

Župnik A. Kummer.

Papežev 25letni jubilej.

Dne 3. marcija, na dan obletnice papeževega kronanja, se je v cerkvi sv. Petra obhajala velika slovesnost. To je tako zvana capela papale, za katero se je izdalo 60.000 vstopnic. Sv. Oče se je podal v vatikansko cerkev. Spremljali so ga: njega dvorni kardinali in nekaj stotin v Rimu prisotnih škofov. Papeževi vojaki so bili v gali, Švicarji so si nadeli oklepe in čelade iz jekla. To se je zadnjič leta 1870. vršilo. Pred palačno stražo so stopali tamburji z nad-tamburjem. Papež je nosil zlato tiaro, ktera mu je bila dne 20. februarija darovana. Po maši se je zapel „Te Deum“.

Na večer so bili vsi rimski zvoniki in vsa cerkvena poslopja bengalično razsvetljena; hiše pa z lampijoni in bakljami. Isti večer je napravil kardinal Rampolla za diplomate v Vatikanu banket. V dvorcu „del Belvedere“ so se pogostili 93 starčki in 93 stare ženice v spominj 93. letom, ktere je papež doživel.

Kardinal Oreglia je bil kakor dekan sve-tega zbora povabil vse italijanske in inozemske kardinale, naj bi se vdeležili te slovesnosti. Želja ga je bila, naj bi kardinalski zbor zamogel kolikor mogoče polnoštevilno izrazit sv. očetu svojih voščil.

Župnik Alojzij Kummer.

Leonu XIII. „zaupniki“.

Nekteri bivalci v Vatikanu ali pa prihajalci le-tje posebno velikrat in pa zaupno občujo z Leonom XIII. To je papežev tajnik msgr. Angeli, njega izpovednik msgr. Pifferi, papežev zdravnik dr. Lapponi in njega sobni sluga Pio Centra.

Zasebnemu tajniku je dan za dnevom naloga, da mu gredo skozi roko vsi dopisi do Leona XIII. in pa vsi papeževi odgovori. Nikdo častitih bralcev pač tega mislil ne bo, da je to nekaka služba za počitek. Znano je, kako silno delalen mož je Leon XIII. Zato je bilo tajniku pogostoma že 16urnega napora na dan. Zgodi se pa neki še to, da ga papež pokliče tudi ponoči. Papežu je le malo spanja, zato mu pridejo v nočni

dobi misli za kako okrožnico ali pa snuje katero svojih pesmic. Ker se boji, da bi ga do jutra ne zapustil umišljenega spominj, koj po noči ukaže poklicati tajnika. Za tako vstrajno delo je pa papež tudi ves navezan na svojega zasebnega si tajnika msgr. Angeli.

Msgr. Pifferi, menih iz avguštinskega reda, pa izpove vsak teden Leona XIII. Papežev izpovednik je ob enem zakristan apostolskim palačam in mu je kakor takemu častna naloga, da dene sv. očeta v sv. poslednje olje. Vsled svojega vzvišenega posla je izpovednik Pifferi edin človek na svetu, pred komur se klone Kristov namestnik na zemlji. Nekaj ginljivo-velicega pač mora biti, ko papež poklekne pred menihom Pifferi in ponižnostno sluša na svojega izpovednika uke ob delitvi sv. zakramenta. Msgr. Pifferi je posvečen škof, prisednik sv. stolici in papeški hišni prelat, član bogoslovskega kolegija na rimskem vseučilišču in pa odbora za krščanske starožitnosti.

Telesnemu zdravniku dr. Lapponi pa menda ni prav lahka naloga ob lečbi Leona XIII. Papežu je izvanredno zaupanje do svoje nenavadno krepostne narave. Zato mu večkrat nič ni kaj po volji, da bi se vdal raznim zdravnikovim svetom: kako čuvati si zdravja. — V teh malih besednih bojih se pripeti, pravijo, časih tudi kaka šaljiva. Dr. Lapponi je zapisal nekokrat svojemu visokemu varovancu prah zoper kašelj. Zelo mu je tudi priporočal nekoliko okrajšati svoj govor, ki si ga je namenil pri nekem obredovanju. A Leon XIII., prišel v ogenj, je govoril še dalje od sicer. Navzočemu telesnemu zdravniku je vedno tesneje bilo pri srcu tako, da je v velikih skrbéh jel pokašljevati in tem načinom papeža opominjati svojih svaril. Ko so se bili končali obredi, pristopi Leon do dr. Lapponija, izvleče iz obleke prašek ter ga poda doktorju zadovoljnim smehljanjem govoreč: „Tu ga imate, dragi doktor, vžijte prašek raje sami — brezdvombeno Vam ga je bolj potreba nego meni.“ — Pred nekterimi leti bi bil zdravnik dr. Lapponi kmalu vdobil si tekmeča. Kardinal Monaco la Valetta je namreč svetoval Leonu, naj se vda tudi še župnik

Kneippovemu ozdravljenju. Dr. Lapponi se je pa menda kar ustrašil tega zdravnika s polivalčko. Njegovemu menenju se je pridružilo še nekaj kardinalov in vsem skupaj se je posrečilo, da Leon glede na svojo starost ni več mislil na morda usodepolno si Kneippovanje. Kneipp je sicer sam bil že prišel v Rim in se menda tudi sam bal prevzeti tolike odgovornosti. A po lepi šegi plemenitnikov v čutenju sv. oče ni odposlal iz Rima Kneippa več le preprostega župnika; pač pa v dostojanstvu svojega hišnega prelata. Zadostilo mu je torej, da je Kneipp pokazal tako lepo svojo dobro voljo.

Četrti s cela Leonu XIII. vdani zaupnik je pa njega sobni sluga Pio Centra, sin kardinal Peccijevega sobnega sluge. Centra biva prav tik papeževih sob in električnim zvonilom se vsak čas lahko pokliče. Zjutraj pride v papeževo spalnico, da ga vzbudi — če ni že po koncu. Pomaga mu pri oblačenju. Na to mu služi pri sv. maši. Po dnevni nima kaj opravka ob Leonu. Še le zvečer, ko se papež podaja v počitek, se mu zopet prične služba. Leon XIII. ga je odlikoval z redom sv. Gregorija in sploh se pravi — sosebno pa trdijo to Centrovi zavistniki: kako ponosnega se čuti v tako ponižnih razmerah vzrastli — vitez Pio Centra.

Na praznik Marijinega oznanjenja.

Češčena si, milosti polna.
(Luk. 1.)

Časih se nad ubogega zemljana naku-piči gromada nezgod. — Ni se še zacelila rana po izgubljenem očetu, že mu dojde od doma odsotnemu sël s to žalostinko, da so mu tam daleč v domovju koj kmalu za očetom tudi prijatelja ponesli v grob. — Komaj se je izkopal ubogi kmetič nekoliko iz dolgov, že mu vest prinesó, da se mu je na visoki planini ogenj zanetel v lepo razraščenem gozdu. Divjal je plamen na okrog in mu ugonobil velik del upa njegovih prihodnjih dni. — Tako je pogosto med nami ljudmi s tužnimi vestmi.

A časih trpinu-Adamljanu vender le solnce zasije pred ubožna vrata. Po kraljevi

milosti si poklican v to in to visoko čast: takim blagonosnim oznanilom stopi morda poslanec v izbo osrečenega državljana. — Veseli se! Dokler si bival po opravkih od doma, zelenelo je in obilo sadu je donášalo in bilo je brez vsakoršne nesreče tvoje polje. Kako si skrbi oddahne ta naš potovalec, če mu takošno zaželeno novico poroči prijatelj tam daleč v tujini.

*

Dragi! Tudi danes imamo slà pred očmi: božjega slà, in to tacega poslanca, ki ne poroča o zemeljskih srečnih dogodkih človeškega življenja, nego ki iz nebes donáša na zemljo najveselejo vest, kar jih je bilo kedaj zaslišalo človeško uho.

To oznanilo ima angelj do Marije Device, da bo Mati božjemu sinu; torej najblaženeja zemeljska mati na zemljo došlemu Bogu.

Zato nas današnji Marijin god postavlja takorekoč iz postnega časa vun ter nas spominja blažene dogodbe Gabrijelovega prihoda v galilejsko mesto Nazaret, prav v bivališče matere našega Boga.

Kakor daleč sega sv. cerkev, glasi se torej danes iz ust vesoljnega krščanstva radosti polni pozdrav: Češčena Marija! Češčena si, milosti polna!

Kaj naj nam pomenja ta angeljski pozdrav Češčena si Marija in kako jo hočemo tudi mi pozdravljati z molitvijo „Češčena si Marija“ in jo z besedo „Prosi za nas“ klicati v pomoč — o tem današnji Marijin praznik nebeški materi na čast in sebi v prid.

*

*

*

1. Češčena si Marija, milosti polna . . . , blažena si med ženami.

Navada je med ljudmi, da se drug drugemu bližamo z iskrenimi pozdravi. — Kaj pomenja pozdrav sploh? Če pozdravljaš koga svojih viših, svoje stariše ali sebi enake, znamenje je to tvojega spoštovanja do njih in tvoje ljubezni.

Tako pozdravlja že kedaj Gospod svoje učence s pozdravom: „Mir z Vami!“ In

apostol Pavel pozdravlja v pismih verne z besedami: „Bog miru naj bo z vsemi Vami!“

Če je pa pozdrav znamenje spoštovanja in ljubezni — ali nam ni z današnjim angeljevim pozdravom razodeto: kako visoko pri Bogu mora biti v časti in ljubezni ona, ki se jej slovesno klanja nebeškega Očeta sël, angelj prihajajoč v božjem visokem imenu do nizke Gospodnje dekline v Nazaretu?

In s katerimi besedami pozdravlja angelj Marijo? — „Milosti polno“ jo imenuje in „blaženo med ženami“.

Iz svetih zgodob nam je znano, da mnogokrat pošlje Bog k ljudem stare zaveze: k Abrahamu, Lotu, Jakobu, Tobiju, Danijelu, Cahariju in drugim svoje angelje. — Toda k nikomur teh ne pride angelj z besedami: Češčen si, milosti polen! Tacega pozdrava ni vreden nobeden izmed svetih v stari in novi zavezi; vredna ga je le Gospodova mati, Marija. — To pa tudi po pravici! Saj je iz milijonov izvoljena mati edino-rojenemu božjemu Sinu. Zato le njo angelj imenuje „milosti polno“; zato le njo proslavlja z vzklikom: „Blagoslovljena si med ženami!“

Če pa angelj tako pozdravlja Marijo, smemo jo in jo hočemo tudi mi, dragi, tako pozdravljati.

Prav od najstarejših časov so že naši predniki, kristijanje, Mariji na čast molili „Češčeno si Marijo!“. Začetkom 16. stoletja pa je prišla v navado „Češčena si Marija“ s temi besedami in v tem redu, kakor jo molimo danes. Od te dobe do danes se ta molitev ni več izpreminjevala.

2. Sveta Marija, Mati Božja, prosi za nas grešnike.

Kadar pa pozdravljamo mi, tuge polni Adamovi otroci, mater božjo s „Češčena si Marija“, imamo tudi koj prošnjo pridejano za svoje potrebe. — Ta naša molitev se glasi: „Prosi za nas grešnike.“

Z izrazom „Prosi za nas, grešnike“ se sv. cerkev naravnost pozivlje na Marijo kakor na svojo priprošnjico pred Bogom. — Dragi! Mogočneje in mileje priprošnjice pa sploh nobene biti ne more od Marije. — V Kani na Galilejskem, ne da bi jo bili opomnili kaj, prosi kedaj Marija za sväte. — Ali

bi bila torej, dragi, Marija pač v stanu pozabiti nas, ki se jej s klicem „Prosi za nas grešnike!“ tako v živo priporočamo od prvih trenutkov svojega življenja?

Da prošnja do nje: „Prosi za nas grešnike!“ zadobi svoj polni pomen, mora pa tudi naše življenje Marijinemu postajati enakejše. Kar je ona na zemlji kedaj hotela, to mora biti naše hotenje, kar ni hotela, tega se moramo skrbno tudi mi ogibati. Le tem načinom bo Marija vesela našega pozdrava in postane za nas pred Bogom proseča vsega-mogočnost.

Vsaka naša izuščena molitev „Češčena si Marija . . . Prosi za nas grešnike“ je torej nov opominj do nas, da naj ne le vemo, nego tudi posnemamo kreposti one visoke gospé, ki jo počastujemo danes. Brez take posneme bi bil zastonj naš njej namenjeni pozdrav, zastonj naša prošnja do nje za pomoč.

* * *

Slednji dan trikrat: zjutraj, opoludne in zvečer se glasi iz visocih mestnih stolpov in iz selskih stolpičev zvonov pozdrav: „Češčena si Marija!“ In kjer bivajo dobri ljudje, po vsej zemlji se odkrijo kristijanje ob tem glasu zvonov in se s hvaležnostjo spomnijo Kristovega rojstva in pa Marijine slave.

Kaka blaga čutila, dragi, že od nekedaj izbuja v nas klic tega avemarijinega zvonu! Ali nam ne zatrjuje zvonov glas: Ti ne moliš sam; s „Češčena si Marija“ ne proslavljaš Marije sam. Prav to trenutje do Marije kliče s teboj vred tisoč ter tisoč bratov-kristjanov. — In eden glas si tudi ti v tem veličastvenem zboru, združenemu Jezusu in Mariji v pozdrav. — Tudi ti, dragi, kakor si neznan in mal, tudi ti moliš v tej ogromni skupini prosilcev vneto govoreč: „Prosi za nas grešnike!“

Ti za vse in vsi za té — vsi, in bodi si v katerem jeziku že znajo — vsi prosijo prav tega, kakor prosiš ti. Česar si morda svojo ne pridobiš, izprosi ti molitev teh, ki molijo s teboj — izprosi ti priprošnja blažene Marije Device.

Prepričana bodiva, dragi moj, trdno prepričana, da nikoli nisi s pozdravom: „Češčena

si Marija“ in da nikoli nisi s prošnjo: „Prosi za nas“ zastonj pozdravljal in klical Marije. Amen.

V. nedelja v postu ali v štiridesetnici.

Kdo izmed Vas me more prepričati greha? (lv. 8.)

Ohóla beseda: „Kdo izmed Vas me more prepričati greha?“ — ohola ta beseda, ko bi prišla iz nepravih ust. Ohola beseda, ko bi jo izgovoril kdo izmed nas, ubogih grešnikov na zemlji! Žalostna beseda to; ker iz čegar ust bi prišla, njega samoljubju ne bi bilo več pomagati. Saj bi z njo izrekel očitno, da se čuti brezmadežnega; jasno bi izjavil, da na njem ni ničesa popraviti več; nobena zdravilna beseda bi se njega, neizmotljivca, ne mogla na dalje poprijeti. Kriv bi bil tak oslepljenec greha zoper sv. Duha, ki slóve: „Do lepega opominjevanja imeti otrpnjeno srce.“ — Dragi! Ker ni brezgrešen nobeden nas, revnih zemljanov, kaka duševna zmota bi bila beseda iz katerih že bodi človeških ust: „Kdo izmed vas me more prepričati greha?“ — Kakega blagoglasnega zvoka je pa ta ista beseda iz Gospodovih ust. — V kaki ponižnosti stojimo mi pred nádsvetnim velikanom, Bogčlovekom, ki je slovesno izustil izrek: „Kdo izmed vas me more prepričati greha?“ — Kako v prah ponižani slišimo njega, ki je svet — svet „sam o sebi“* — imenovati, če govori edino le sebi mogočo besedo: „Kdo izmed vas me more prepričati greha?“

Premislimo, dragi slušatelji, zato danes — Gospodnjo neomadežanost v mislih — kakošna kazen pač mora biti človeku vest, ki je z grehom obtežana.

* * *

Krúti časi človeške zgodovine so minuli. Prešla je doba, ko ni nič posebnega bilo, če so koga obsodili na smrt in ga v obupni tamnici čakati pustili te zadnje bridke ure; tudi nič posebnega časih, če je bil

* xx' 'i:0/j.v.

komaj kriv ali pa celo nedolžen. Takemu revežu vseh revežev se je približala smrt pač kakor rešilni božji sèl, ki ubogega trpina prestavi iz sedanjega nepopisljivo grenkega v prihodnje blago življenje. — Bere se o deklici iz teh časov, da so jo po krivem bili v smrt obsodili. Kaj ne, dragi, strašna mora biti sosebno še ta noč pred usmrčenjem. Niti natančno umevati njene strašnobne nismo v stanu. To mora studén pot stopati to noč obsojencu na čelo, da mraza spreletava, a ob enem ga utegne prevzeti neznosna vročina, da curkom pot lije po njem. Notri v takem telesu pa še vest — vest pekoča, kakor noben zažgani ogel peči ne more. In to uro za uro, ki je v strašnobni naslednja huja od prejšnje, dokler veseli budnik s sosedna dvorišča — zdi se, da danes sočutno žalostnim glasom — ne naznani zore prišlega nesrečnega dné. — Na to se pa oglasi smrtni zvon, da živemu pozvanja na njegovem zadnjem tako nečastnem potovanju. To noč bi pač sladko zaspati ne mogel nobeden zločincev. — A kako se je naši smrti propadli deklici godilo? Tako-le: Šli so o polnočnem času do nje — in je spala; šli so gledat v mladem jutru — in je spala; zabila je že odločena jej smrtna ura — došel je rabelj po-njo in še je spala; ker: „Mirné vesti — se lahko spi!“ — Zato prav označajo ljudstva vpliv mirne vesti, če govore: „Zglavje vest je premehkó, če ti v njej je vse mirnó.“ Vrednost mirne vesti zatrjuje sama sveta beseda, v apostola Petra (I; 3. 16) listu se glaseč: „Dobro vest imejte, da bodo . . . osramočeni, kateri obrekujó vaše dobro vedenje v Kristu.“ In apostol „Pavel je pogledal na (veliki, ga sodeči) zbor in je (z vso zavestjo) govoril: Možje, bratje! Jaz sem z vso dobro vestjo hodil pred Bogom do današnjega dné (Dej. ap. 23, 1).“

*

Kaj pa ona vest, ki leži na njej težek kamen zadolženja?

Dragi! Taka vest vam je strahobna prikazen.

Vest ni nič družega nego sam božji glas v našem notranjem sodeč: dobro plačujoč in hudo kaznujoč.

Nič ni slajšega tu na zemlji od tega nam pohvalnega notranjega glasu: od te dobre in mirne vesti. Nima ga v skalovju gada tako strupenega; tako britkega meča v nobeni orožnici ni; ni tako ostrega zoba v stvarjenju; nobenega tako uničevalnega strupa ni rodila narava, kakor je nad zločincem maščujoča se vest — ta vest je zemeljski pekèl!

Ko je bival v notranjem človekovem mir: kako jasno je bilo takrat to dušno obnebeje! A sedaj, po grehu, je kakor huda ura prišla čez grešnikovo srce. Kar je poprej sladkega v človekovem notranjem bilo, zagrenelo mu je sedaj za vselej. Čast, tako priljubljena sploh ljudem, ona niti sedeža, niti cene nima v tem obtežanem srcu; zlato — kdo ne ceni zlata, — za to težko vest nima nobene veljave. Nikakega razveseljevanja ne pozna več hudobna vest — in kdo na svetu bi rad bil prav popoloma brez vsakoršnega razveseljevanja.

Obtežanec s to slabo vestjo beži, ne da bi ga kdo preganjal; povsod vidi grozeče si prikazni, ki jih pa ni; požreti ga — tako misli — hote; a niti nimajo žrela, da bi ga mogle. Pred lastno svojo senco naprej vihri in plaši sam sebe pred umišljenimi strahovi svojega srcá.

Če se — žal koj v mladega človeka, ki je zašel, vgnjezdi hudobna vest: kako mu začne temu ubožcu upadati mladostni obraz! Čelo otemneva; brez ognja mu je oko; vlegla se mu je na lice in na usta oblačna resnoba. Mesto da bi mu mlademu veselo sedaj svetlo življenje — je pa, kakor da bi bila v pomladi nastala mrzla zima. — Veselje je od njega za vedno prognano in časih se zdi, kakor da bi mladega grešnika oko gledalo v ono že prehojeno deželo nazaj. Ta dežela njegovih lepih dni mu vstaja pred duhom. Napis nad vratmi te srečne dežele se pa glasi: „Tvojih nedolžnih dni izgubljeni raj.“

Po takem pogledu nazaj se ta mladi trpin, ta mlada trpinka milo izjoče kličoč: Kdo mi povrne te moje nedolžne dneve?

*

Dragi! Škoda, če je tudi s katerim vas tako bilo!

Nedolžnost zgubljena,
Je ura zmujena.
Ne pride nobena.

Žal, če je tako. A, ljubi, vendar le ne obupuj. Če bele lilije nedolžnosti noče več biti nazaj; spokornosti lilija v svoji višnjevi barvi ti vendar le še cveté in njen resnóbní cvet je v stanu vsakemu spokorjencu podeliti za vselej miru vesti: miru tu na zemlji — onstran groba pa večni mir. Amen.

Mučenci.

Starokrščanska povest Milutina Mayerja

(Dalje.)

„Prav praviš, tu je brezdno uboštva in prostote. To je lakomna, gladna in lena druhal, ki je priberačila semkaj v Rim, da živi o milošćini. Ali vendar moraš priznati, Valerij, da so mi vdani.“

„Tega me ne preveriš, oče. Tale druhal je hinavska in potuhnjena in gleda le na svojo korist. Na kateri strani čuti kaj več dobička, tja pritisne . . .“

„Mar misliš ti, da jaz spoštujem in ljubim tele prostake? Kaj še! Preziram jih, kakor vsi odlični Rimljani. Ali človek mora biti pameten! Čemu bi to javno priznaval? Ko bi jim očitno pokazal svoje zaničevanje, mrzili bi me, a tako mi ploskajo in me časte. Saj sam veš, da dandanašnji ne gospoduje v Rimu cesar ali senat, nego volja tele druhal! . . .“

„Tako je“, potrja sin.

Govoreč sta dospela do templja boga Saturna. Med njim in Vespazijanovim svetišćem so se jele dvigati kamenite stopnjice vodeče na Kapitolij, kjer se je ponosno dvigal Jupitrov tempelj veličastno gospodujoč nad vsem Forumom.

Nosaćem so navkreber presedala nosila, ker je bila tudi tu gneća velika. Toda številni sužnji so mahoma prekrćili pot za Valerijevo spremstvo. Dospeli so vrh grića. Tik ogromne zgradbe „Tabulariuma“, kjer so shranjevali važne državne spise, so stopili v Jupitrov tempelj, da mu žrtvujejo.

Jupitrov tempelj je bilo najvećje svetišće v Rimu, ker je bil posvećen vrhovnemu bogu, tako

zvanemu „oćetu vseh bogov“. Po visokih stopnicah se je prišlo najprej v predvorje z belimi marmornatimi stebri, od tam je bil še le vhod v notranji del ali v svetišće, kjer je bil ogromen kip Jupitrov, izdelan iz zlata in slonove kosti, sedeć na zlatem prestolu. V levici je držal zlato žezlo, v desnici pa zlate strele. Kip je stal na visokem marmornatem žrtveniku, ki je bil loćen od ostalega prostora z zlato in srebrno ogrado. Pred to ogrado sta stali na vsaki strani po dve žerjavnici, iz katerih se je dvigala kadilna vonjava in se razprostirala po templju. To najvećje svetišće, kjer se je nahajal Jupitrov kip, ni bilo pokrito, nego je imelo na vrhu produh, da se je videlo skozenj jasno modro in čisto nebo. Po visokih marmornatih stebrih so visela vojna znamenja: šćiti, meći, zastave in drugo orožje, ki so ga bili zmagoviti rimski cesarji in vojskovodji podarili bogu Jupitru, da se mu izkažejo hvaležne, ker jim je pomagal ugonobiti sovražnike.

Valerij je stopil z velikim spoštovanjem v tempelj in se hipoma zgrudil na zemljo, da se pokloni vrhovnemu bogu. Veliki duhovnik v beli svileni halji, pretkani z zlatimi zvezdami, je pel pred Jupitrovim kipom in mu žrtvoval.

Tu v svetišću je našel Valerij mnogo svojih vrstnikov, ki so bili že opravili žrtve.

Mladi Valerij, lep, vitek mladenić, poln rimskega ponosa, stopi važno k žrtveniku; suženj mu da njegovo „togo preteksto“, ki jo je nosil deček; vzame jo in daruje na slavo vrhovnemu božanstvu; potem jo položi na podnožje žrtvenika, kjer je bilo že več takih halj, ki so jih bili pred njim žrtvovali njegovi prijatelji. Nato seže po posodico s kadilom ter iztrese nekoliko kadila na žerjavico, ki je žarela v posodi na trinogu. Ko se je dvigal dim z žerjavice proti templjevemu produhu, dvigne veliki duhovnik roke proti Jupitrovemu kipu in zapoje s ćvrstim glasom:

„O vsemogoćni oće bogov,
O vzvišeni, silni Jupiter,
Izvoli sprejeti žrtvo plemenitega Valerija
In blagoslovi ga na vseh potih življenja! . . .“

Potem opravi na tihoma neko molitev za srećo mladega Rimljana in mu obesi na vrat majhno zlato krogljico „bullo“. To je bil nekak amanet, ki naj bi ga ćuval vsake nesreće. Naposled daruje mladenić še nekoliko medenih kolaćev na slavo bogu Baku in obred v templju je bil končan.

S Kapitolija se je vrnil Valerij s spremstvom vred na Forum, kjer so odlični možje imeli govore opominjajoč mlade državljane, naj bodo vrli Rimljani in vredni nasledniki svojih slavnih dedov in očetov.

Rimski učitelji, državniki in govorniki so drug za drugim stopali na govornico, ki so ji rekali „rostra“ in ki je stala pred Hostilijevo senatorsko palačo.

Valerij je s svojimi prijatelji oduševljeno poslušal govore učenih rimskih mož in obetal svojemu očetu, da bo vsekdar pošten Rimljan in da bo vse moči vporabljeval v blaginjo domovine.

Emonski.

(Dalje prihodnjič.)

Zrnje.

Čemu so križi? Bil je l. 1564. Sv. Frančišek Ksaverij je takrat oznanoval v izhodni Indiji sv. evangelije in ob cestah je postavljaval križe, ki naj bi bili ljudstvu — vedna pridiga. Nekega dne gre neki pagan zamišljen po cesti. Tak pride mimo misijonskega križa; — kar pade križ na mimoidočega pagana, ki se nekoliko od bolečine, nekoliko menda tudi od strahu zgrudi pod križem na zemljo. Pa ta dogodek ni bil morda nadnaraven. Zemlja je bila po dolgem dežju postala tu mehka, in v trenutku, ko je šel nevernik mimo križa, je potegnila sapa in križ vrgla na popotnika. Vender pa je bil ta dogodek globočega vtisa na pagana, ki se je doslej trdovratno ustavljal glasu milosti božje. Premišljevatil začne ter poišče katoliškega misionarja, ki ga pouči ter mu podeli sv. krst. Nekaj tednov po tem dogodku je klečal spreobrnjenec pred istim križem, ki so ga zopet postavile pobožne roke, s sklenjenimi rokami zahvaljujoč Odrešenika za milost izpreobrnjenja. Tako mu je bil neprijeten padec na zemljo v duhovno vstajenje. — Ta dogodek se v duhovnem življenju Kristijanovem ponavlja pač mnogokrat. Na marsikakega mlačnega ali celo duhovno mrtvega kristijana pade križ, nesreča, bolezen i. dr. Blagor mu, če spozna v tem križu opominj od zgoraj, se spreobrne in postane goreč, dober katoličan.

Župnik Josip Plantarič.

Angleška, kedaj katoliška. Neki francoski poslanik na Angleškem je smrtno obolel. Po dolgem času je okreval, in nekateri dvorniki so ga zaničljivo vprašali: bi ga li žalilo pokopanemu biti med odpadniki. „Ne“, odgovori, „naročil bi bil le samo to, da mi izkopljejo malo globočjo jamo in ležal bi poleg katolikov.“ Res zgodovinsko pomenljiv odgovor.

L. P.

Molitev in post. Blaženi Bernard Badenski je večkrat rekel: „Kdor hoče priti v nebesa, mora se z molitvijo bližati Bogu, prav tako, kakor se mora ognju bližati, kdor se hoče pogreti.“ O postu je izrekel: „Telo moramo krotiti, da se z dušo vred ne pogubi prav tako, kakor z uzdo konja ravnamo, da ne hiti v propad. Molitev in post sta dva branika pred vsakim sovražnikom.“

Kap. A. Merkun.

Javni plesi v postu!! Da, res v Gorici napredujemo. Česar v Gorici ni bilo, imamo sedaj. V gostilni na Goriščeku (Piazza Caterini), ki je last grofa Baguer-a, se prirejajo tudi sedaj v sv. postnem času ob nedeljah javni plesi. Opomnimo, da so se tudi v adventu vse nedelje in praznike v isti krčmi prirejali javni plesi ter so iste oznanjali lepaki na vogalih goriških ulic. Nadejamo se, da grof Baguer, ko izve za to, pač ne bode še nadalje dopuščal, da se v njegovih prostorih daje tako pohujšanje. Zato prosimo merodajne kroge, da na to opozore velerodnega grofa, da kot prepričan katoličan to pohujšanje prepreči. O tej stvari smo dobili od raznih strani z goriške okolice jako pikre dopise.

„Prim. list.“

Škofijska kronika.

Sv. birma in kanonična vizitacija v letu 1903. 1. V dekaniji Žužemberk. V nedeljo 3. maja na Krki; v ponedeljek 4. maja v Ambrusu; v torek 5. maja v Zagradcu; v sredo 6. maja na Selih; v četrtek 7. maja v Dobrnichah in v petek 8. maja obisk ondotnih podružnic; v soboto 9. maja v Ajdovcu; v nedeljo 10. maja v Žužemberku in v ponedeljek 11. maja obisk ondotnih podružnic; v torek 12. maja v Šmihelu; v sredo 13. maja na Topli rebri (Unter-Warmberg); v četrtek 14. maja v Hinjah in v petek 15. maja obisk ondotnih podružnic. — 2. V dekaniji Smarje: V nedeljo 17. maja v Javorju pod Ljubljano. 3. V dekaniji Ljubljana: V nedeljo 24. maja na Igu in v ponedeljek 25. maja obisk izanskih podružnic; v torek 2. junija na Golem; v nedeljo 12. julija na Dobrovi. — 4. V dekaniji Novo mesto: V soboto 13. junija obisk šole in podružnic v Mirni Peči, v nedeljo 14. junija sv. birma v Mirni peči; v ponedeljek 15. junija v Prečini; v torek 16. junija v Vavti vasi; v sredo 17. junija v Soteski; v četrtek 18. junija v Poljanici; v petek 19. junija v Čermošnjicah; v nedeljo 28. junija v Novem mestu, v ponedeljek 29. junija v Sempetru; v torek 30. junija v Šmarjeti in sredo 1. julija obisk ondotnih podružnic; v četrtek 2. julija v Beli cerkvi; v petek 3. julija v Šmihelu; v soboto 4. julija obisk topliških podružnic, v nedeljo 5. julija sv. birma v Toplicah; v ponedeljek 6. julija

Podgradom; v torek 7. julija v Stopičah; v sredo 8. julija v Brusnicah. — 5. V Kočevju: v nedeljo 7. junija posvečevanje mestne župne cerkve v Kočevju, v ponedeljek 8. junija sv. birma in vizitacija.

„Ljub. škof. list“; št. II. 9. febr. 1903.

Premilostljivi gospod knezoškofo ljubljanski dr. Anton Bonaventura Jeglič se je odpeljal na Dunaj sredo 28. januarija in se povrnil soboto zjutraj 31. januarija. — Nedeljo 1. januarija je zjutraj maševal in pridigoval v Alojzijeviski kapelici radi praznovanja drugega hišnega patrona sv. Franciška Saleskega. Zvečer o pol sedmih se je vdeležil v jezuitski kapeli desetletnice, kar se je vstanovila v Ljubljani moška Marijanska kongregacija. Ob tej priliki je imel do zbranih Marijinih sinov nagovor. 2. februarija je bil popoldne na slovesnosti, ki jo je priredila v uršulinskem samostanu Marijina družba zunanjih šol. 8. februarija zvečer je bil prisoten pri jubilejni slavnosti, ki so jo Alojzniki priredili na čast Leonu XIII. — Od 9. februarija nadalje je nadziral preizkušnje v bogoslovnem semenišču. 18. februarija je obiskal uršulinski samostan v Škofji Loki in popoldne rojstni kraj Begunje na Gorenjskem. 23. februarija ga je obiskal preč g. kanonik vrhbosanski in vrednik „Vrhbosne“ dr. Šarič. Skupno sta bila popoldne v Kameniku. 26. februarija je blagoslovil kapelico v kaznilnici deželnega sodišča v Ljubljani in zbranim v nagovoru pojasnil obred blagoslovljanja. 28. februarija se je odpeljal v Rim in se povrnil 6. marcija v Ljubljano. Isti dan zjutraj je maševal na Sv. Gori pri Gorici. 7. marcija je podelil dijakonu in katehetu v Kočevju č. g. Karolu Grossu red mašniškega posvečevanja (prezbiterat). 8. marcija je maševal slovesno v stolnici, ker se je obhajal sklep cerkvenih slavnosti na čast petindvajsetletnici slavnega vladanja Leona XIII. Po sv. maši je obiskal v „Katoliškem domu“ krščansko socialno zvezo, ki je priredila veliko slavlje v isti namen, in je tudi sam izpregovoril slavljencu na čast.

Oznanilo.

Današnjemu listu, št. 7., so pridejane položnice zato, da Vam je olajšano z njimi pošiljanje naročnine in tudi iz tega vzroka, da sem

dosti kmalu na jasnem o pravem „Danicinem“ stalu.

Ko bi bila s položnicami kaka pomota, naj se mi ne zameri. Težko mi je namreč ob še drugih dolžnostih zmagovati vse to, kar listu-zacetniku treba. Saj vsako naznanjeno pomoto radovoljno popravim.

Kolikor sedaj sodim, mi je upanje, da se vzdrži ta moj novi cerkveni list. To sklepam iz dosedanjih naročil. Razun duhovščine in svetnih razumnikov po Kranjskem, uvidajo tudi na Štajarskem, Koroškem in Goriškem, celo doli v Istri potrebo takega lista, kakor je bila nad pol stoletja slovenskemu narodu „Zgodnja Danica“ in sedaj želi biti „Danica“ — t. j. potrebo izključljivo le cerkvenim stvarjem posvečenega glasila. Iz vseh teh slovenskih pokrajin mi je namreč v rokah ljubih, bodrilnih glasov. Hvala Vam za navduševalne besede; hvala za Vaše dobro srce.

Gmotnega dobička ob „Danici“ ne trebam. Tudi nobeden mojih Vam do mala znanih sotrudnikov ga ne mara. Le, kar je mladih in nepreskrbljenih — njim bi od časa do časa vsaj po malem rad segel pod ramo. Po malem — ker tudi oni v svoji skromnosti ne iščejo sebe.

Osebnost me ne strašila niti ne mala izguba ob listu. To pa zato ne, ker ničesa ne ponesem seboj — razun tega, če sem komu kaj dobrega storil v življenju in vsekako ponesem tudi to seboj, kar bi tega dobrega učinjenega bilo po „Danici“. Prepričanja sem namreč tega, da sem svojemu narodu dela in žrtev dolžan.

A ker se izguba ob časnikih popne koj na letne stotake in stotake, — uvida vsak, da bi ob preznatnem primanjkljeju vender le moral ustaviti še le komaj izšlo „Danico“.

Konečno še nekaj. Nikoli ni hodila „Zgodnja Danica“ v taki opravi med Vas, nego Vas obiskuje sedanja njena naslednjica, moja „Danica“. Na tej višini je bila le samo prve čase, ko je častiti Josip Blaznik svojimi jasnimi črkami in svojim trpežnim papirjem pošiljal v narod svoj „Slovenski cerkveni časopis“ in pa svojo „Zgodnjo Danico“.

Zato jo brhko opravljeno sprejmite toliko rajše, tega prepričani tudi Vi: da vzvišenim resnicam oznanovalki bodi tudi njeno zunanje odelo lepo in snažno.

Ljubljana, 25. marcija 1903.

Tomo Zupan.

„Danica“ izhaja vsak petek na celi poli in velja po pošti za vse leto 6 kron, za pol leta 3 krone, za četrt leta 1 krono 50 vin. Zunaj Avstrije velja za vse leto 7 kron; za Ameriko 9 kron. Ako bi bil petek praznik, izide „Danica“ dan poprej.

V Ljubljani se dobivajo posamezne številke po 10 vinarjev v tabakarni: Makso Brusovi, pred škofijo 12.
